

POSTANOWIENIE

26 kwietnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 26 kwietnia 2024 r. w Warszawie
zażalenia J. P.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Bydgoszczy

z 17 stycznia 2023 r., II Ca 140/22,

w sprawie z wniosku J. P.

z udziałem A. D.

o dział spadku,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 17 stycznia 2023 r. Sąd Okręgowy w Bydgoszczy, w sprawie z wniosku J. P. z udziałem A. D. o dział spadku, odrzucił skargę kasacyjną wnioskodawcy od postanowienia Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z 7 lipca 2022 r.

Uzasadniając postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej Sąd II instancji wskazał, że stosownie do treści art. 519¹ § 4 pkt 4 k.p.c. w sprawach o zniesienie współwłasności i dział spadku skarga kasacyjna przysługuje, jeżeli wartość przedmiotu zaskarżenia jest wyższa niż 150 000 zł. Sąd *ad quem* zwrócił również uwagę, że wartość udziałów w majątku spadkowym wnioskodawcy i uczestniczki została określona na kwotę 112 000 zł, w związku z czym wartość przedmiotu

zaskarżenia, która co do zasady nie może przekraczać wartości udziału należącego do uczestnika wnoszącego skargę kasacyjną, nie przewyższa kwoty 150 000 zł. Ponadto, profesjonalny pełnomocnik wnioskodawcy w skardze kasacyjnej od postanowienia Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z 7 lipca 2022 r. jako wartość przedmiotu zaskarżenia wskazał kwotę 63 500 zł. Sąd II instancji odniósł się również do pisma wnioskodawcy uzupełniającego skargę kasacyjną, stwierdzając, że wskazana w nim kwota 320 000 zł, mająca stanowić, w ocenie wnioskodawcy, prawidłową wartość przedmiotu zaskarżenia, nie została w jakikolwiek sposób wykazana i jest całkowicie dowolna.

Zażalenie na postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej wniósł wnioskodawca, formułując w nim zarzuty naruszenia: art. 519¹ § 4 pkt 4 k.p.c.; art. 19 § 1 w zw. z art. 519¹ § 4 pkt 4 k.p.c.; błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzekania. W oparciu o sformułowane w zażaleniu zarzuty wnioskodawca wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia oraz zwrot na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie podlegało oddaleniu.

W tzw. sprawach działowych (dział spadku, podział majątku wspólnego małżonków, zniesienie współwłasności) interes majątkowy uczestnika z reguły wyraża się wartością przysługującego mu udziału, dlatego wartość przedmiotu zaskarżenia nie może wartości tej przekraczać. Nawet jeżeli skarżący kwestionuje orzeczenie w całości (tak jak ma to miejsce w niniejszej sprawie), wartość ta zazwyczaj nie przewyższa wysokości jego udziału w dzielonym majątku (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 28 października 2021 r., V CSK 114/21).

Sąd II instancji w uzasadnieniu postanowienia z 7 lipca 2022 r. wskazał, że udziały wnioskodawcy i uczestniczki w spadku są równe i wartość każdego z nich wynosi 112 500 zł (w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia omyłkowo wskazano 112 000 zł). W skardze kasacyjnej wniesionej od przywołanego wyżej postanowienia pełnomocnik wnioskodawcy określił wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 63 500 zł. Wcześniej, w apelacji od postanowienia Sądu I instancji wniesionej w imieniu wnioskodawcy przez tego samego pełnomocnika, która to

apelacja została w całości oddalona przez Sąd II instancji, wartość przedmiotu zaskarżenia została określona na kwotę 54 067 zł. Tymczasem, w sytuacji gdy skarżący składał apelację od postanowienia sądu I instancji, wartość przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną może jedynie odpowiadać wartości przedmiotu zaskarżenia wskazanej w apelacji, o ile została ona oddalona w całości, nie jest natomiast możliwe określenie jej na kwotę wyższą (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 15 września 2020 r., IV CZ 59/20). Od powyższej zasady mogą zaistnieć wyjątki, które nie występują w niniejszej sprawie.

W skardze kasacyjnej wnioskodawca kwestionował nałożenie na niego obowiązku dokonania spłaty na rzecz uczestniczki w wysokości 49 753,03 zł. W ocenie wnioskodawcy na rzecz uczestniczki nie powinna zostać orzeczona jakakolwiek spłata a wadliwość postanowienia Sądu II instancji w tym zakresie ma wynikać, z dokonania przez ten Sąd, błędnej, zdaniem wnioskodawcy, wykładni art. 1042 § 2 k.c.

Skoro w niniejszym postępowaniu doszło do prawomocnego zasądzenia od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki kwoty 49 753,03 zł tytułem spłaty, a wnioskodawca w apelacji od postanowienia Sądu I instancji wnosił o: „zmianę zaskarżonego postanowienia w pkt 3 poprzez uznanie, że dział spadku między wnioskodawcą J. P. a uczestniczką A. D. powinien odbyć się bez żadnych spłat ze strony wnioskodawcy, a wręcz dopłatą kwoty 2433,44 zł ze strony uczestniczki postępowania z tytułu rozliczenia nakładów na majątek spadkowy”, wartość interesu majątkowego wnioskodawcy stanowiącego podstawę do określenia wartości przedmiotu zaskarżenia dla potrzeb skargi kasacyjnej wyraża się w kwocie 49 753,03 zł prawomocnie zasądzonej od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki (ewentualnie w kwocie 52 186,47 zł, uwzględniającej również kwotę 2433,44 zł, która, w ocenie wnioskodawcy, powinna zostać zasądzona od uczestniczki na jego rzecz tytułem spłaty).

Obie wskazane wyżej kwoty, jak również wskazana w skardze kasacyjnej kwota 63 500 zł, są niższe niż 150 000 zł.

W konsekwencji należało uznać, że zaskarżone postanowienie jest prawidłowe, co skutkowało oddaleniem zażalenia zgodnie z art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.

[SOP]

[ms]